

Ateitininkų federacijos taryba

Dėl ateitininkų nuostatos homoseksualių sąjungų įteisavimo atžvilgiu

Gyvename pasaulyje, kuriame krikščionys patiria vis didesnę spaudimą atsisakyti viešai priešintis tam, kas prieštarauja pamatiniams krikščioniškos moralės principams. Viena iš tokių sričių – spaudimas nesipriešinti ir pritarti homoseksualių asmenų partnerystei ar kitoms sąjungoms, kurios bendrą homoseksualių asmenų gyvenimą prilygina vyro ir moters santuokos pagrindui sukurtai šeimai.

Neseniai pasaulyje didelį rezonansą sukėlė žinia apie dokumentinį filmą, kuriame Popiežius neva pritarė homoseksualių partnerystei įteisinimui. Išplitusi žinia sukėlė sumaištį visame pasaulyje, taip pat ir ateitininkų gretose. Kaip vėliau paaiškėjo, filme buvo panaudoti ir tendencingai sumontuoti Popiežiaus žodžiai, paimti iš skirtingų vietų ir skirtingų kontekstų. Į tai reaguodamas Šventasis Sostas nurodė, kad iš konteksto išimti Popiežiaus žodžiai nereiškia, kad keičiasi Bažnyčios mokymas ar kad Bažnyčia palaiko homoseksualių šeimų kūrimą. Tai, kad filme išsakytos mintys nekeičia Bažnyčios mokymo, patvirtino ir Lietuvos vyskupas¹.

Atsižvelgdama į būtinybę ateitininkams pažinti Bažnyčios mokymą ir jo laikytis, Ateitininkų federacijos taryba nori atkreipti dėmesį į svarbius Bažnyčios mokymo, susijusio su homoseksualiais santykiais ir jų įteisinimu, aspektus.

Būti homoseksualiu, turėti potraukį tai pačiai lyčiai, nėra savaime nuodėmė, visi žmonės yra pašaukti į Dievo vaikų garbę. Bažnyčios mokymas kalba apie pirminį žmogaus pašaukimą mylėti ir žmogaus lytiškumą, vedantį vyrą ir moterį į santuokinę vienybę, šeimą, iš kurios kyla žmonių kartos. Vis dėlto ne visi žmonės, taip pat ir heteroseksualūs yra pašaukti kurti šeimą. Bažnyčia moko, kad kiekvienas esame pašauktas į skaistumą, kuris įgalina kūnu ir dvasia save visiškai dovanoti Dievui ir kitiems. Tai galime daryti įvairiose gyvenimo situacijose savo talentais praturtindami visuomenės kultūrinę, politinę ir kūrybinę veiklą bei pašvęstąjį gyvenimą. Skaistumui nusižengiama nesantuokiniais ir ikisantuokiniais lytiniais santykiais. Tarp nusižengimo skaistumui Katekizme taip pat išvardijami: gašlumas, masturbacija, paleistuvavimas, pornografija, prostitucija ir išprievartavimas. Šiame kontekste Bažnyčios katekizmas aptaria ir homoseksualių lytinių santykių klausimą.

Katalikų Bažnyčios katekizmas nurodo, kad:

2357 Homoseksualūs santykiai esti tarp vyrų arba moterų, jaučiančių išskirtinį arba vyraujančią lytinį potraukį tos pačios lyties asmenims. Skirtingais amžiais ir skirtingose kultūrose homoseksualizmo formų būta labai įvairių. Jų kilmė psichiniu požiūriu tebėra

¹ <https://lvk.lcn.lt/naujienos/429>

menkai išaiškinta. Bažnyčios tradicija, pasiremama Šventuoju Raštu, kuris homoseksualizmą laiko dideliu iškrypimu, visada skelbė, kad „homoseksualūs veiksmai pačia savo prigimtimi yra netvarkingi“. Jie prieštarauja prigimtiniam įstatymui – iš lytinio akto atima gyvybės dovaną. Jie nekyla iš tikro poreikio papildyti vienas kito jausmus ir lytiškumą. Jų niekaip negalima pateisinti.

2358 Nemažam būriui vyrų ir moterų būdingos giliai įsišaknijusios homoseksualios tendencijos. Toks objektyviai netvarkingas polinkis daugeliui yra sunkus išmėginimas. Su tokiais žmonėmis reikia elgtis pagarbiai, su užuojauta, taktiškai, vengti kaip nors netinkamai juos atstumti. Tie asmenys yra pašaukti vykdyti Dievo valią savo gyvenime, o jeigu yra krikščionys, sunkumus, su kuriais gali susidurti dėl savojo polinkio, turi vienyti su Viešpaties kryžiaus auka.

2359 Homoseksualūs žmonės pašaukti į skaistumą. Vidinę laisvę ugdančių susitvarkymo dorybių, galbūt ir nesavanaudiškos draugystės, taip pat maldos ir sakramentinės malonės padedami, jie gali ir privalo pamažu ir atkakliai siekti krikščioniško tobulo.

Kai kuriems krikščionims, taip pat ateitininkams kyla klausimas, kaip vadovautis Katekizmo nuoroda, kad „[s]u tokiais žmonėmis reikia elgtis pagarbiai, su užuojauta, taktiškai, vengti kaip nors netinkamai juos atstumti“. Kai kam atrodo, kad Katekizmas nurodo, jog krikščionių bendruomenės, įskaitant ateitininkų organizaciją, turėtų priimti homoseksualius santykius praktikuojančius asmenis, nekritikuodamos jų gyvenimo būdo. Čia svarbu atkreipti dėmesį į keletą dalykų. Pirmiausia, katekizmo vertime į lietuvių kalbą vartojami kiek kitokie žodžiai nei katekizmo tekste pagrindinėmis kalbomis. Pavyzdžiui, tekste anglų kalba nurodoma „They must be accepted with respect, compassion, and sensitivity. Every sign of unjust discrimination in their regard should be avoided“. Todėl vengti „netinkamai atstumti“ turi būti suprantamas kaip vengti „neteisingai diskriminuoti“.

Įtakingos ideologijos, darančios didelę įtaką ir šiuolaikinių valstybių teisinėms sistemoms, šeimos statuso nesuteikimą homoseksualioms poroms laiko diskriminacija. Vis dėlto pabrėžtina, kad Katalikų Bažnyčios Katekizmas nurodo vengti ne bet kokios „diskriminacijos“ (kuri pažodžiui reiškia skirtingą traktavimą), bet „neteisingos diskriminacijos“. Atsisakymas koku nors būdu pritarti ar palaikyti homoseksualių porų įteisintas sąjungas nėra neteisinga diskriminacija. Tai plačiau paaiškinama Tikėjimo mokslo kongregacijos dokumente „Pastabos dėl homoseksualių asmenų sąjungų teisinio pripažinimo projektų“ (2003 06 03), kurioje be kita ko nurodoma, kad:

Bažnyčia moko, kad pagarba homoseksualiems asmenims joku būdu negali akinti pritarti homoseksualiam elgesiui ar homoseksualiųjų sąjungų teisiniam pripažinimui. Bendrasis gėris reikalauja, kad įstatymais kaip šeimos pamatas ir pirminė visuomenės ląstelė būtų pripažįstama, skatinama ir ginama santuokinė sąjunga. Teisiškai pripažinti ar su santuoka sulyginti homoseksualiąsias sąjungas reikštų ne tik pritarti iškrypusiam elgesiui ir, vadinasi, padaryti jį pavyzdžiu šiandienėje visuomenėje, bet ir aptemdyti

pamatines vertybes, priklausančias bendrajam žmonijos paveldui. Bažnyčia negali neginti tokių vertybių žmonių ir visos visuomenės gerovės labui.

Krikščioniška meilė įpareigoja mus nebūti abejingais nuodėmei. Sunkių nuodėmių toleravimas ar ignoravimas tam, kad asmenys „nepasijaustų atstumti“, nėra tikra krikščioniška meilė. Autentiška krikščioniška meilė trokšta, kad kiekvienas žmogus turėtų „apsčiai gyvenimo“ (plg. Jn 10,10). Mirtina nuodėmė sunaikina žmoguje dvasinį gyvenimą ir atima amžinąjį. Todėl tikra krikščioniška meilė negali nei susitaikyti su nuodėme, nei jos nutylėti tam, kad asmuo „blogai nesijaustų“. Atvirkščiai, padėti asmeniui pažinti tiesą, įskaitant tiesą apie nuodėmę, yra krikščioniškos meilės veiksmas.

Tačiau, kad malonė veiktų, ji turi atidengti nuodėmę, idant apgręžtų mūsų širdį ir mus vestų „teisumu amžinajam gyvenimui per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų“ (Rom 5, 21). (Katalikų Bažnyčios Katekizmas, 1848)

Siekdami užtikrinti bendrąjį gerį mes turime nepamiršti dviejų svarbių dalykų – pirma, kad valstybės įstatymai nebūtinai atitinka Dieviškąjį įstatymą ir antra, kad privalome gerbti ir mylėti kitą asmenį, net kai jis klysta.

Nuodėmė (dieviškojo įstatymo nesilaikymas) ir nusikaltimas (valstybės įstatymo nesilaikymas) ne visada sutampa. Jei valstybės įstatymuose kažkas leistina, tai savaime nereiškia, kad tai yra moraliai leistinas elgesys. Pavyzdžiui, pagal valstybės įstatymus nedraudžiama gyventi kartu ir lytiškai santykiuoti nesusituokus, nors tai prieštarauja Dievo įstatymui. Mums visu pirma privaloma laikytis Dievo įstatymų.

Vadovaudamiesi įstatymais dėl bendrojo gėrio užtikrinimo, mes turime neišleisti iš akių ir prigimtinio įstatymo, kuris vienodai saisto ir tikinčiuosius, ir netikinčiuosius. Valstybės įstatymai, kurie prieštarauja prigimtiniam įstatymui, tuo pačiu prieštarauja ir teisingumui. Pritarimo neteisingiems įstatymams negalima pateisinti. Pareiga gerbti ir mylėti klystantį asmenį nereikalauja ir nepateisina pritarimo neteisingiems įstatymams. (Daugiau apie prigimtinių įstatymą žr. Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1901-1904, 1954-1960.)

Priešinantis blogiui yra lygiai taip pat svarbu gerbti klystantį, kantriai siekiant jį grąžinti į tiesos kelią. Kartais viešojoje erdvėje matomi homoseksualių asmenų užpuolimai, pasmerkimai ir žeminimai, teisinantis Bažnyčios mokymo „gynimu“, nėra tinkamo katalikiško gyvenimo pavyzdžiai. Meilė siekia neleisti asmeniui likti savo nuodėmėje, bet taip pat jo nepuola, nežemina ir nesmurtauja prieš jį.

Todėl taip svarbu, kad šiandien, kai aplink save matome sekuliarios visuomenės norą kūno geismų nuodėmingą elgesį padaryti socialine norma, mes, ateitininkai, savo patraukliu gyvenimo pavyzdžiu, tvirtu Bažnyčios mokymo pripažinimu ir krikščioniška meile kiekvienam asmeniui užkirstume kelią tokiam mąstymui; kad, kaip apaštalas Paulius ragina, būtume „tokio nusistatymo kaip Kristus Jėzus“ (Fil 2,5). Šitokia laikysena taip pat kviečia mus nelikti pasyviems, kai priimami neteisingi įstatymai ar pažeidžiamos prigimtinės teisės.

Ateitininkų tapatybės pagrindas yra ištikimybė Kristui ir įsipareigojimas visa atnaujinti Kristuje. Ateitininkų katalikiškumo principo pamatas yra ištikimybė autentiškam Katalikų Bažnyčios mokymui. Neįmanoma siekti visa atnaujinti Kristuje ir tuo pačiu ignoruoti Bažnyčios mokymą. Kaip ir neįmanoma deklaruoti, jog esame pasiryžę visa atnaujinti Kristuje, ir tuo pačiu būti abejingiems nuodėmei tiek savo pačių, tiek kitų žmonių gyvenime. Mūsų ištikimybė Kristui mus įpareigoja Jo apreikštą ir Bažnyčios mokyme autentiškai aiškinamą tiesą skelbti jautriai ir tuo pačiu drąsiai, nieko nenutylinant ar nepritaikant prie pasaulio pageidavimų. Todėl siekdami įgyvendinti ateitininkų idealus ir būti „pasaulio druska“ mes turime stengtis pažinti autentišką Bažnyčios mokymą, kad galėtume būti ištikimi Kristaus liudytojai pasaulyje. Tik taip galime išlikti tikrais ateitininkais, atsispirti pasaulio gundymams bei spaudimui ir vykdyti ateitininkijos steigėjų mums patikėtą misiją.

Pranas Dovydaitis „Trijuose pamatiniuose klausimuose“ rašė:

„Tik skubiname perspėti, kad mes anaipol nešaukiame į savo kromelį, kuriame ką nors pigiai parduosime; mes kviečiame tuos, kurie nori tarnauti ne šio pasaulio kunigaikščiui, bet Kristui, kurio viešpatystė ne iš šio pasaulio; o Kristaus vertas tarnas bus tik tas, kurs Kristų seks, o Kristaus sekimas, tai Kristaus kryžiaus nešimas; kviečiame tuos, kurie nori būti tikri krikščionys, o krikščionybė yra kryžiaus religija“.

Tai yra iššūkis ir įsipareigojimas ne tik Pr. Dovydaičio laikų, bet ir dabartinei ateitininkijai.

Ateitininkų federacijos taryba

2020 m. gruodžio 11 d.